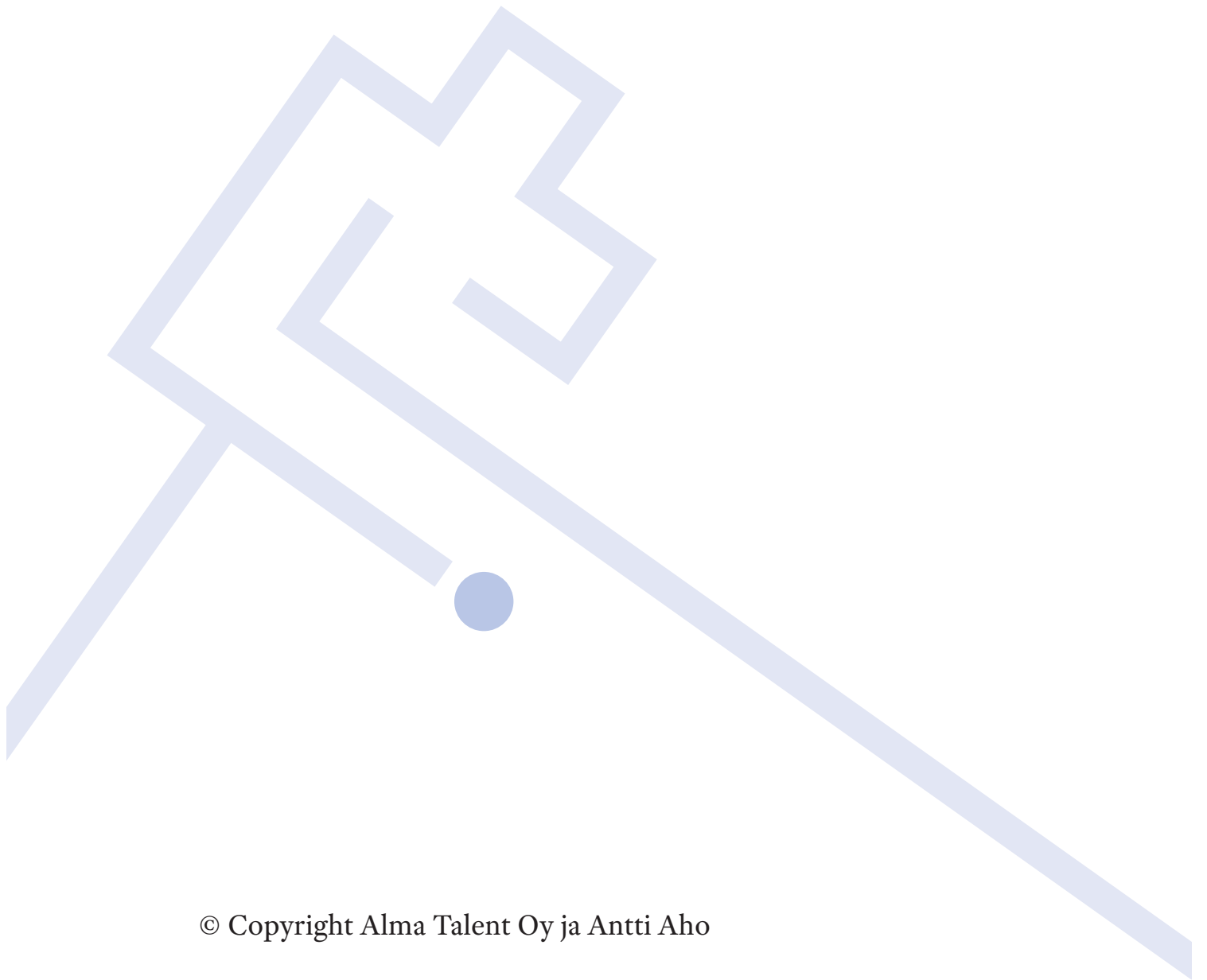

Antti Aho

KIRJANPITÄJÄSTÄ
KONSULTIKSI

PÄÄKIRJA

© Copyright Alma Talent Oy ja Antti Aho

ISBN 978-952-14-3517-1

ISBN 978-952-14-3518-8 (sähkökirja)

ISBN 978-952-14-3519-5 (verkkokirja)

Kansi: Outi Pallari

Taitto: Taru Tarvainen

BALTO print, Liettua 2019

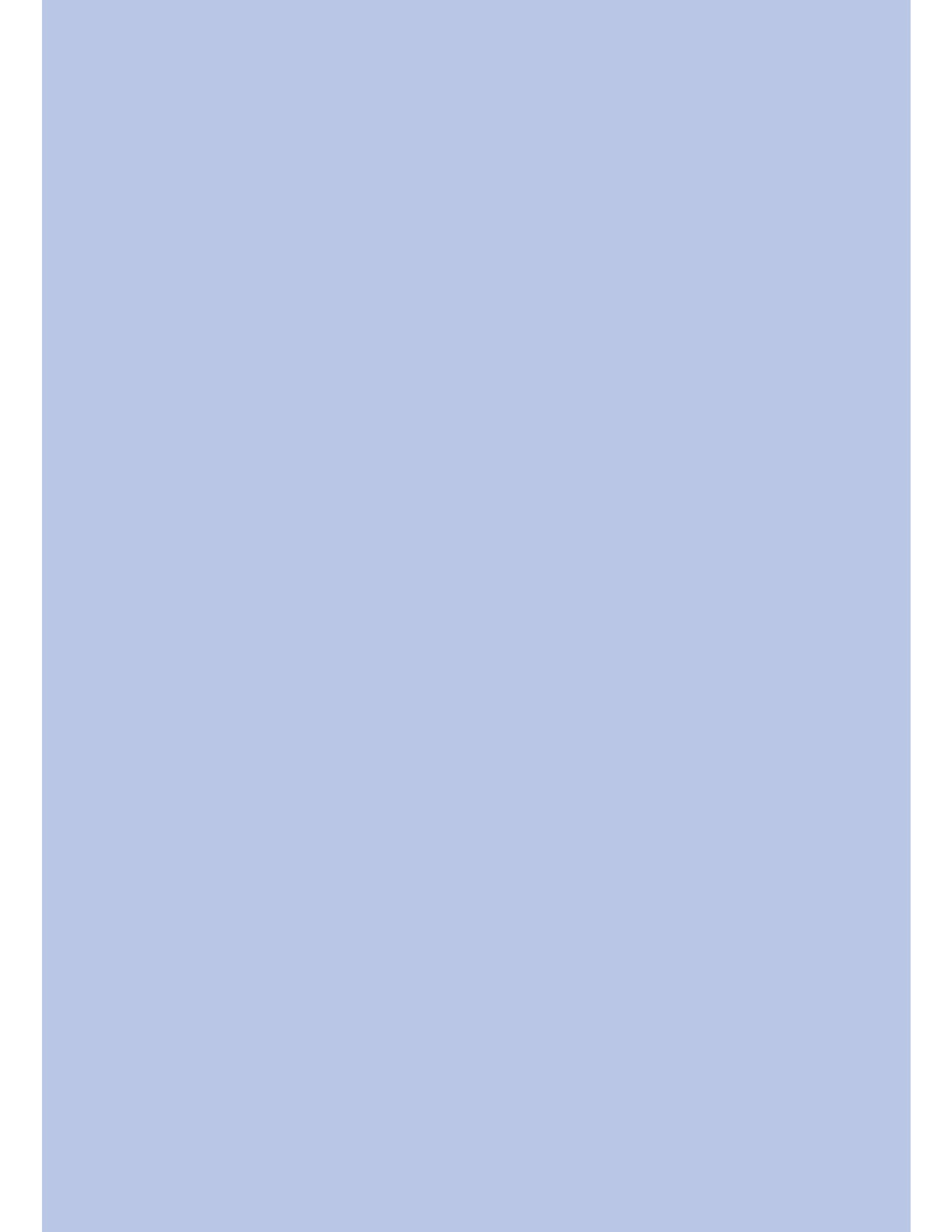
Anna palautetta: *protoimitus@almamedia.fi*

SISÄLLYS

Lukijalle	9
Toimialan nykytila ja muutosvoimat	13
Onko mikään muuttunut?	13
Teknologinen murros.....	17
Asiakasodotukset.....	19
Miten muutos vaikuttaa minuun?	23
Loppuuko kirjanpitäjältä työt?	23
Digitalisaatio urakehityksen mahdollistajana	24
Tienhaarassa.....	26
Onko minusta siihen?	28
Osaamisen uusi määritelmä	31
X-akseli: Substanssiosaaminen.....	32
Y-akseli: Työelämätaidot	34
Konsultin osaaminen.....	35
Konsultti-indeksi	37
Oletko kirjanpitäjä vai konsultti?	39
Sääntöajattelu ei ole ajattelua	40
Kuinka laajan vastuun haluat ottaa?	49
Virheen pelko	58

Myyntikauhu.....	63
Olenaisuuden periaate on tarkoitettu sovellettavaksi.....	69
Arvoa asiakkaalle	75
Työelämän selviytymiskeinot.....	86
Raha-asioita	93
Elätkö menneisyydessä vai tulevaisuudessa?	102
Työelämätaitojen kehittäminen	107
Mitä ovat työelämätaidot?	107
Itsetuntemus on työelämätaitojen perusta.....	110
Kuka minä olen?	111
Temperamentti saadaan syntymälahjaksi	114
Persoonaa kehittää oppimisen kautta	122
Toiminta ratkaisee	134
Vuorovaikutustaidot	137
Vuorovaikutus ja onnistunut vuorovaikutus	138
Vuorovaikutustaitojen kehittäminen	141
Myyntitaito	153
Onko minusta myyjäksi?	154
Luottamuksen rakentaminen	155
Myyntiprosessi.....	157
Ongelmanratkaisutaidot	167
Mikä on ongelma?	169
Olosuhteet ongelman ratkaisulle.....	173
Ongelmanratkaisumenetelmät – ajattelun apuvälineitä.....	178
PDSA-ympyrä.....	179
A3-menetelmä.....	183
Disney-malli	185

Aivoriihi.....	187
5 kertaa miksi	188
Ongelmanratkaisu talouskonsultin työssä	190
Itsensä johtaminen	193
Johtaminen on tavoitteiden saavuttamista	195
Tahdonvoimalla tavoitteeseen	201
Itsensä johtaminen on oppimista	208
Bussikuski vie perille	211
Älä jää jahkailemaan	212
Aikataulujen hallinta	215
Substanssiosaamisen kehittäminen	219
Mitä on konsultin substanssiosaaminen?.....	219
Mistä tiedän, tiedätkö tarpeeksi?.....	221
Miten ammattiosaamista voi kehittää?	223
Millaista konsultaatiota asiakkaat tarvitsevat?	224
Osaamisen tuotteistaminen.....	245
Case: Konsultaatio	248
Johtamisen murros	255
Miksi johtamisen tulee muuttua?.....	256
Tarvitaanko johtajaa?	259
Lopuksi	273
Konsultit kertovat.....	273
Kirjanpitäjän työpäivä 2025	279
Hyvää matkaa!.....	285
Kiitokset.....	291
Lähteet.....	295

LUKIJALLE

Arvoisa kollega,
en tiedä, miksi tartuit tähän kirjaan. Takakannesta saatoit jo päätellä, ettei tässä kirjassa käsitellä konsernitilinpäätöksen laadintaa, marginaaliverotusta tai kansainvälisen kaupan arvonlisäverotukseen liittyviä erityiskysymyksiä. Ei. Niistä on kirjoitettu jo tarpeeksi, ja ehkä olet jo lukenutkin niistä aivan riittävästi. Tämä kirja käsittelee sinua. Sinä olet aiheena paljon tärkeämpi ja kiinnostavampi.

Oletan, että olet taloushallinnon ammattilainen, kuten minäkin. Toimialamme on suuressa murroksessa, kuten joka puolelta saamme lukea ja kuulla. Robotit ja älykkäät ohjelmistot ovat meitä ihmisiä näppärämpiä, nopeampia, edullisempia ja tarkempia monissa tehtävissä, joiden parissa me vietämme tänäänkin aikaamme. Oxfordin yliopiston tutkimuksen mukaan nykyinen työmme häviää 94 % todennäköisyydellä. Olen kuullut näitä puheita viimeisen 15 vuoden aikana ennenkin, mutta juuri tällä hetkellä näen itse aitiopaikalta tämän tapahtuvan käytännössä.

Tämä kirja ei kuitenkaan keskity teknologian kehitykseen vaan siihen, mitä tuo murros tarkoittaa sinulle. Sain ajatuksen kirjoittaa aiheesta vuoden 2017 syksyllä yhtiömme vuosipäivillä erään työntekijämme kysyessä, kuinka me työnantajana tuemme henkilöstöämme tässä murroksessa. Vastasin jotain epämääräistä, mutta kysymys jäi kuitenkin vaivaamaan mieltäni. Myöhemmin palasin aiheeseen useiden kirjanpitäjien kanssa ja kuulin monen pohtivan omaa tule-

vaisuuttaan kirjanpitäjänä. Tulevaisuus herätti ristiriitaisia tunteita, mikä on ymmärrettävää. Jokainen meistä on taipuvainen pohtimaan aika ajoin omaa riittävyttään ilman erityisiä toimialamurroksiakaan. Nyt kun joka tuutista tulee viestiä, että kaikki muuttuu ja sinun pitää muuttua myös, on erityisen ajankohtaista pysähtyä aiheen äärelle perusteellisemmin. Mikä todella muuttuu ja miten se vaikuttaa minuun? Pitääkö minun muuttua, miten ja onko se mahdollista?

Entä mikä minä olen kirjoittamaan aiheesta? Olen tehnyt lähes koko työurani töitä Talenom Oyj:n palveluksessa, yli 16 vuotta. Aloitin kirjanpidosta ja siirryin varsin nopeasti tilitoimistoyksikön vetäjäksi, johon liittyi vastuu vaativasta yritysneuvonnasta. Silloin koin saavani vastuuta liian nopeasti kokemukseeni nähden, mutta jälkeensä ymmärsin sen olleen minulle erittäin hyödyllistä. Kasvavassa yhtiössä uusia tehtäviä ja vastuuta ei ehtinyt itse hakea, niihin kutsuttiin. Itse olisin usein ollut liian varovainen niitä hakemaan, koska en mielestäni osannut vielä tarpeeksi. Myöhemmin sain työskennellä toimialan digitalisaation eturintamassa vastatessani ohjelmist ominaisuuksien määrittelytyöstä asiantuntijaryhmän kanssa. Se oli innostavaa, mutta oli myös oudolla tavalla kaihoisaa nähdä, kuinka itselleni niin rakas työ pelkistyy koodikieleksi. Olen toiminut myös osaamisen johtajana, mikä on avartanut näkökulmaani oppimiseen ja kehittymiseen ilmiönä. Siitähän tässä toimialamurroksessakin on pohjimmiltaan kyse, uuden oppimisesta.

Tätä kirjoittaessani toimin Talenomien talous- ja henkilöstöjohtajana. Erikoinen ja jännittävä yhdistelmä numeroita ja ihmisiä. Olen kulkenut pitkän tien kirjanpitäjämästä nykyisiin tehtäviini. Olen saanut tutustua tavattoman hienoihin alan ammattilaisiin matkan varrella ja oppia heiltä. Ammatillisten asioiden oppimisesta olen aina nauttinut, mutta olen joutunut myös muuttumaan ihmisenä. Siitä en ole nauttinut, päinvastoin – se on tehnyt usein kipeää sillä hetkellä, kun havaitsee omassa persoonassaan kehityskohteen. Jälkeenpäin ajatellen pidän kuitenkin juuri henkilökohtaisen kasvun hetkiä merkityksellisimpinä urakehitystäni ja koko elämäni ajatellen. Olen niistä kiitollinen kaikille kollegoilleni, esimiehilleni ja ystävilleni. Eniten

kuitenkin puolisollessi, joka on niin sopivasti erilainen kuin minä ja tarjonnut oman persoonansa kautta minulle peilin.

Tässä kirjassa haluan tarjota sinulle erilaisten tarinoiden kautta peilin, jota vasten voit rauhassa tarkastella omia asenteitasi, arvojaasi, tapojasi ja uskomuksiasi. Uskon, että toimialamurros ei edellytä meiltä niinkään uusien ammatillisten asioiden oppimista vaan ennen kaikkea erilaisten asenteiden, arvojen ja tapojen omaksumista. Se ei ole helppoa, mutta se on palkitsevaa. Haluan jakaa tässä kirjassa avoimesti matkan varrella kertyneitä omia havaintojani, onnistumisiini ja epäonnistumisiini. Tarinat ja esimerkit ovat sinulle tutusta työympäristöstä. Toivon niistä olevan sinulle apua ja iloa pohtiessasi omaa kehittymistäsi talousammattilaisena nopeasti muuttuvalla toimialalla.

Tämän kirjan lukeminen voi herättää sinussa myös kielteisiä tunteita. Käsittelen asioita kärjistäen ja yleistäen, jotta niihin sisältyvä viesti tulisi selkeästi esille. Jos sinusta kirjaa lukiessasi tuntuu, että loukkaan tai arvostelen sinua tai kirjanpitäjien ammattikuntaa, pysähdy hetkeksi. Tunteet ovat arvokkaita viestejä sisimmästäsi. Mitä voimakkaampi tunnereaktio, sitä arvokkaampi on siihen sisältyvä viesti. Sinun ei tarvitse olla samaa mieltä kirjoittamistani asioista. Sen sijaan on varmasti hyödyllistä pysähtyä oman tunnereaktion äärelle. Mitä se kertoo sinusta? Anna itsellesi mahdollisuus pysähtyä myös vaikeiden tunteiden ja ajatusten äärelle. Älä torju mitään esittämäni ajatusta heti vaan pohdi, voisiko se olla edes joltain osin käyttökelpoinen sinulle. Muista, että kehittyminen edellyttää usein esteiden kohtaamista. Suurimmat esteet urakehityksessämme liittyvät omaan ajatteluunne. Siksi kannattaa harjoittaa mieltään, vaikka se ajoittain tuntuu rasittavalta. Jos haluat juosta maratonin, ei sekään onnistu ilman harjoitteluun liittyvää ponnistelua ja vaivaa. Mieli on tässä suhteessa kehon kaltainen.

Omasta taustastani ja käytännön syistä johtuen tämän kirjan esimerkeissä ja kertomuksissa puhun usein tilitoimistoista. Toivon, ettei se häiritse isomman yhteisön talousosastolla työskenteleviä. Tarinoiden ydinsisältö soveltuu molempiin toimintaympäristöihin,

minkä olen havainnut työskennellessäni myös pörssiyhtiön talousjohtajana. Tilitoimistossa kirjanpitäjä palvelee ulkoisia asiakkaita, talousosastolla sisäisiä asiakkaita. Työn perusluonne, tavoitteet ja kehityskohteet sekä työnkuvaan kohdistuvat muutospainet ovat hyvin samankaltaisia.

Ennen kuin jatkat kirjan lukemista, hanki itsellesi vihko ja kynä. Kirja sisältää tehtäviä, joihin tarvitset muistiinpanovälineitä. Kuulostaako työläältä? Niin, oppiminen voi olla sitäkin. Kykyä valita ponnistelu hetkellisen hyvän olon tunteen sijaan, jotta saavuttaa pidemmän aikavälin tavoitteita. Uskon kuitenkin, että tehtävien kautta saat syvyyttä lukukokemukseesi ja arvokkaita oivalluksia. On niin helppoa lukea ja ehkä innostuakin lukemastaan, mutta ilman perusteellisempaa pysähtymistä muistijäljet himmenevät ja kaikki jatkuu niin kuin ennenkin. Tämän kirjan tarkoitus on kuitenkin tukea sinua toimialan murroksessa ja uskon tämän tavoitteen toteutuvan paremmin, jos teet kirjan tehtävät. Suurimman hyödyn kirjan sisällöstä saat, jos muodostat muutaman kollegasi kanssa lukupiirin, jossa jaatte ajatuksianne ja kokemuksianne kirjan sisällön ja tehtävien pohjalta jokaisen lukemanne luvun päätteeksi.

Olen kirjoittanut tämän kirjan rakkaudesta kirjanpitäjien ammatikuntaa kohtaan. Lähde tämän kirjan myötä kanssani kasvupolulle, jonka päämäärä on houkutteleva, mutta jota emme koskaan täysin saavuta. Onneksi, sillä matkanteko on tunnetusti antoisampaa.

